

PARTICIPATIESTRATEGIE

DIETZ STRATEGIE & COMMUNICATIE

HERIJKING OMGEVINGSVISIE

DIETZ

OKTOBER 2023

INHOUDSOPGAVE

1. Aanleiding en Achtergrond
2. Doelstellingen en uitgangspunten
3. Participatieniveaus
4. Aanpak participatieproces
5. Proces & Organisatie
6. Planning

1. AANLEIDING EN ACHTERGROND

De gemeente Overbetuwe wil de Omgevingsvisie die in 2019 na een uitgebreid participatietraject met de brede omgeving is vastgesteld, actualiseren en komen tot de Omgevingsvisie Overbetuwe 2045 (werktitel). De huidige visie mist concreetheid. De grote ruimtelijke transitie en maatschappelijke ontwikkelingen maken dat er scherpere keuzes gemaakt moeten worden over de ambities voor de verdeling en inrichting van de fysieke ruimte.

Op dit moment slagen we er onvoldoende in om onze ambities voor de fysieke ruimte te realiseren. In samenwerking met professionele stakeholders merkt de gemeente dat de vereiste randvoorwaarden daarvoor niet altijd aanwezig zijn. Dit komt deels o.a. door externe omstandigheden waar we geen invloed op hebben, denk aan oplopende rentes, stijgende prijzen en schaars personeel. Maar sommige randvoorwaarden kunnen wij of stakeholders wél beïnvloeden. Hoe kunnen we onze ambities sneller realiseren door hierbij keuzes te maken die we wél in de hand hebben?

De fysieke ruimte is schaars. Het is dan van belang om ruimtelijke keuzes te maken en te prioriteren welke functies de gemeente (al dan niet) wil faciliteren. Denk aan woningbouw, extensieve landbouw, XXL-logistiek, waterberging. En... de belangrijkste vraag in dit participatieplan: Hoe kunnen we duidelijker krijgen wat onze inwoners belangrijk vinden? Om te komen tot een gedragen visie willen we onze inwoners om advies vragen en hun input en kennis gebruiken om de Omgevingsvisie aan te scherpen.

2. DOELSTELLINGEN EN UITGANGSPUNTEN

In onze gemeente hechten we veel waarde aan participatie en betrokkenheid van onze inwoners. We geloven dat de mensen die dagelijks in onze dorpen leven en werken ons kunnen helpen het beleid beter te maken. Daarom streven we ernaar om een open en inclusief participatieproces te creëren, waarin iedereen de kans krijgt om gehoord te worden en een bijdrage te leveren.

Bij de herijking van de omgevingsvisie leidt dit uitgangspunt tot de volgende doelstellingen :

- Streven naar begrip en draagvlak voor de uiteindelijke keuzes.
- Belangen van bewoners en andere partijen meewegen en waar mogelijk meenemen. We zijn daarbij helder over dat de gemeente de rol op zich neemt om ook de stem te wegen van belangen die zich niet laten horen zoals dier en klimaat.
- Profiteren van de rijke expertise en kennis die in onze gemeenschap aanwezig is om ons begrip van ons gebied te verdiepen.
- Speciale aandacht schenken aan "moeilijk te bereiken groepen," zoals jongeren, om ervoor te zorgen dat hun stemmen gehoord worden.
- Gemeentebrede thema's vertalen naar de praktijk in onze dorpen, zodat ons beleid lokaal relevant is.
- Duidelijkheid bieden over onze besluitvormingsprocedures, zowel in juridische als informele participatiemomenten.
- Samenwerken om onze omgevingsvisie te verbeteren en te versterken door de waardevolle inbreng van onze inwoners.

“Participatie is het meepraten, meedenken, meedoen en/of meebeslissen door belangstellenden bij de invulling en/of uitvoering van (bouw)activiteiten, projecten en beleid.”

“Participatie leidt tot betere planvorming. Door betere afstemming met betrokkenen en belanghebbenden is er meer kans op begrip en het maken van afspraken. Behoeften en belangen van betrokkenen en belanghebbenden worden wanneer mogelijk meegenomen.”

Bron: Participatiebeleid Overbetuwe

Uitgangspunten

- Relevante doelgroepen voor het participatieproces zijn inwoners, ondernemers én maatschappelijke organisaties.
- Van te voren zijn de kaders voor participatie helder voor alle betrokkenen: op welk niveau (zie bovenstaand kader) en waarover gaan we het gesprek aan.
- Participatie begint met een goede informatiepositie: betrokkenen worden goed geïnformeerd over de plannen en de voortgang van het proces.
- We beginnen niet bij nul. De dorpen kennen een lange geschiedenis. Betrokkenen met een belang in Overbetuwe zijn al bij het opstellen van de Omgevingsvisie in 2018 en 2019 al op allerlei manieren betrokken bij hun leefomgeving. Daar bouwen we op voort.

3. PARTICIPATIENIVEAUS

- **Meeweten/meepraten:** Inwoners worden voorzien van transparante, actuele en relevante informatie.
- **Meedenken:** Inwoners krijgen de mogelijkheid tot inbreng van suggesties, ideeën, meningen en voorkeuren.

4. AANPAK PARTICIPATIEPROCES

Deze aanpak beschrijft de te nemen stappen in het participatieproces. Bij participatie is het van belang om te beseffen dat de omgeving bestaat uit mensen met verschillende achtergronden, kennisniveaus en ambities. Deze diversiteit kan belangrijke input leveren om de omgevingsvisie te verbeteren, maar ook dat de uitkomst kan zijn dat op bepaalde thema's de meningen uiteen lopen. Door zoveel mogelijk inwoners en ondernemers te betrekken moet een breed beeld ontstaan van de meningen waarop het politiek bestuur de keuzes kan baseren.

“Bij de start van een participatietraject maken we steeds een afweging en bereiden we ons voor op basis van de volgende vragen:

1. *Leent het vraagstuk zich voor inwonersparticipatie?*
2. *Welke ruimte is er voor betrokkenen?*
 - *Adviseren: beleidsparticipatie zetten we in als betrokkenen advies geven maar geen stem hebben bij de besluitvorming.*
 - *Informeren: indien geen ruimte is voor inbreng, dan informeren we betrokkenen.*
3. *Wie betrekken we?*
4. *Hoe organiseren we de participatie?*
5. *Hoe koppelen we terug?*
6. *Hoe en wanneer communiceren we?”*

Bron: Participatiebeleid Overbetuwe

Opstellen Online enquête

We willen zoveel mogelijk Overbetuwnenaren bereiken en bevragen op hun mening. Een belangrijk middel hierbij is een online enquête. Tijdens de voorbereiding stellen we de vragen voor de online enquête op. We zorgen er hierbij voor dat het abstracte van een omgevingsvisie wordt vertaald in concrete vragen. Vragen die refereren aan concrete situaties in de dorpen en sociale omgeving van onze inwoners. Een online enquête is laagdrempelig en spreekt ook de jongere doelgroepen aan. Er zijn verschillende mogelijkheden om een enquête uit te zetten. Welke vorm we inzetten bepalen we op basis van laagdrempeligheid, praktisch gebruik, beoogde vraagstelling en financiën. Gekozen is voor [Swipocratie \(Hoe jij het ziet\)](#) om de enquêtes over de leefomgeving uit te voeren.

De Toolkit Omgevingsvisie

We willen het traject efficiënt en laagdrempelig inrichten. Dit doen we door aan te sluiten bij bijeenkomsten die onze inwoners al georganiseerd hebben. Denk hierbij aan de vergadering van de dorpsraad of de bijeenkomst van een ondernemersvereniging. We inventariseren de activiteiten en bepalen of we de verwachting hebben een goede afspiegeling te hebben van onze inwoners.

Deze aanpak betekent dat verschillende afdelingen en ambtenaren toegerust moeten zijn met de juiste kennis en middelen om het gesprek goed te kunnen voeren. Daartoe richten we de Toolkit Omgevingsvisie in met de volgende middelen:

- kernboodschap(pen)
- content voor website informatie over proces
- leidraad bijeenkomsten incl. werkvormen
- mentimeterenquête
- format verslaglegging
- (script) korte film met uitleg omgevingsvisie
- flyer (met verwijzing online-participatie)

Uitvoering

1. Aftrap participatie
Aansluitend aan de voorbereiding kan de participatie worden gestart. Dit doen we door breed kenbaar te maken dat mensen de enquête kunnen invullen via lokale media. De wethouder onderstreept via een te geven interview het belang van een goede omgevingsvisie en het belang van de mening van de inwoners. Het filmpje gaat online en wordt verspreid via lokale social media platforms.
2. De enquête gaat een maand online. Gedurende deze maand zetten we gerichte communicatie in om de enquête blijvend onder de aandacht te brengen.
3. Vanuit de in de voorbereiding opgestelde agenda worden bijeenkomsten bezocht. Hier voeren we, gebruik makend van de toolkit, verdiepende gesprekken met onze inwoners.

Terugkoppeling

In een gemeentebrede participatiebijeenkomst - 'een toetsing- en verrijkingsbijeenkomst' - presenteren we een samenvatting van alle opgehaalde input en kunnen aanwezigen hun laatste reacties hierop geven. Zo voorkomen we dat we bepaalde wensen of kansen missen. We verwerken alle reacties in daarna in een visueel aantrekkelijk verslag, wat gedeeld wordt met de betrokken stakeholders. We delen dit verslag onder andere online op de gemeentelijke omgevingsvisiewebsite. Dit als afsluiting van participatie in deze fase. In volgende fasen bouwen we hier (participatief) op voort bij uitwerking naar de geactualiseerde visie.

5. PROCES & ORGANISATIE

Een gedegen voorbereid participatieproces vraagt om zorgvuldigheid en daarmee tijd. Aan de andere kant is er de planning met deadlines vanuit de bestuurlijke besluitvormingsprocessen. Om aan beide randvoorwaarden invulling te geven is het van belang om de interne processen goed te organiseren.

Het proces wordt aangestuurd door het projectteam. De projectleider is hier het eerste aanspreekpunt. Voor de uitvoering van de participatie wordt gebruik gemaakt van een extern bureau. Om de samenwerking goed te laten verlopen wordt er gedurende de looptijd van het proces wekelijks een bijpraatmoment georganiseerd. Hierin worden de activiteiten en planning gemonitord en wordt er waar nodig op gestuurd. De afdeling communicatie is onderdeel van het overleg. Het moment kan ook gebruik gebruikt worden om de collega's die een rol hebben/krijgen in het traject te instrueren.

Tijdens het proces worden verschillende taken uitgevoerd. Het is van belang een goede rolverdeling te maken waarin omschreven staat welke taken door wie worden opgepakt. Dit voorkomt frustratie en beperkt het risico op vertraging doordat dingen niet worden opgepakt.

6. PLANNING

DATUM	WAT	WIE
Week 44	Oplevering participatieplan	Dietz
Week 44	Voorbereiding	Dietz/gemeente
Week 45	Aftrap participatie	Dietz/gemeente
Week 46	Uitvoering gesprekken conform agenda	gemeente
Week 50/51	Verwerking enquête en gesprekken	Dietz
Week 4	Gemeentebrede bijeenkomst	Dietz/gemeente
Week 5	Verwerking opbrengst in verslag	Dietz

Uit het Coalitieprogramma:

- *We bewaken de spreiding van gevoelige ontwikkelingen over de gemeente en daarbij ook het absorptievermogen van de diverse kernen (denk aan omvang en/of andere gevoelige ontwikkelingen binnen de kern)*
- *De afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord, Regionale Energie Strategie (RES) en Regionale Adaptatie Strategie (RAS) én het Gelders Energie Akkoord zijn de basis waarop we verder bouwen.*
- *Regionaal samenwerken om de woningnood aan te pakken staat voorop. Zo voeren we gezamenlijk de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen en de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley uit, waarin de bouw van 100.000 woningen in dit gebied is voorzien. Op dit moment heeft de gemeente Overbetuwe diverse woningbouwprojecten verspreid over de gemeente. Het doel is deze projecten te versnellen en zo 1.000 kwalitatieve en duurzame woningen te realiseren in deze raadsperiode met nadruk op woningen voor starters, sociale woningbouw en seniorenwoningen.*
- *Daarnaast hebben we de ambitie om in de periode richting 2040, aansluitend op de omgevingsvisie en verstedelijkingsstrategie, nog eens 3.000 extra woningen kwalitatief en duurzaam bij te bouwen voor het middengebied om te voldoen aan de woonbehoefte. Dit is overeenkomstig aan de woonagenda en de verstedelijkingsstrategie.*
- *De inrichting van onze infrastructuur moet ook een stimulans zijn om meer van de fiets en het openbaar vervoer gebruik te maken, zodat de hoge autoafhankelijkheid op een natuurlijke wijze kleiner wordt. Het gebruik maken van deel-auto's speelt daarbij ook een rol. Het Ambitiedocument Overbetuwe 2030 Sociale, slimme en schone mobiliteit en de Actieagenda 2022 Sociale, slimme en schone mobiliteit voor de komende jaren is het uitgangspunt.*
- *Het doel is het versterken en behouden van een sterk ondernemers- en vestigingsklimaat. Hierdoor wordt nieuwe bedrijvigheid aangetrokken die passend en versterkend is voor Overbetuwe en het bestaande bedrijfsleven kan optimaal ondernemen en innoveren.*
- *Er moeten voldoende uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande en nieuwe bedrijven zijn, passend binnen de regionale afspraken. De inzet is erop gericht om te komen tot toekomstbestendige, veilige en duurzame bedrijventerreinen.*
- *Met name de duurzame en biologische landbouwinitiatieven willen we ondersteunen bij het tot stand brengen van een toekomstbestendige en natuurinclusieve bedrijfsvoering.*

